

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a nouăsprezecea după Rusalii

Din tâlcuirea Sfintei Evanghelii - Sfântul Ioan Gură de Aur -

„Ați auzit că s-a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe dușmanul tău. Iar Eu vă zic vouă: Iubiți pe dușmanii voștri și rugați-vă pentru cei ce vă supără; binecuvântați pe cei ce vă blestemă; faceți bine celor ce vă urăsc pe voi, ca să fiți asemenea Tatălui vostru Celui din Ceruri care răsare soarele Lui și peste cei răi și peste cei buni și plouă și peste cei dreți și peste cei nedreți”(Matei 5, 43-45).

Iată că a pus cea mai de preț cunună a virtuților!

Iar dacă ai cerceta cu de-amănuntul porunca aceasta, vei vedea că are un adaos care o ridică cu mult asupra celorlalte: că Hristos n-a poruncit numai să iubești pe dușmani, ci să te și rogi pentru ei. Ai văzut pe câte trepte ne-a urcat și că ne-a dus pe culmea virtuții? Uită-te, numărând treptele de jos în sus! Prima treaptă: să nu începi să faci rău; a doua: după ce răul a fost săvârșit, să nu răsplătești răul cu rău; a treia: să nu faci celui ce te-a supărat ceea ce ai suferit tu, ci să fii liniștit; a patra: lasă să ți se facă rău, a cincea: lasă să ți se facă mai mult rău decât vrea cel ce-ți face rău; a șasea: nu urî pe cel ce ți-a făcut asta; a șaptea: iubește-l; a opta: fă-i chiar bine; a noua: roagă-te lui Dumnezeu pentru el.

- Dar cum poate fi cu puțință asta? aș putea fi întrebat.

- Mă mai întreb încă și te mai îndoiești cum e cu puțință să ierți pe dușmanii tăi când vezi că pentru tine Dumnezeu S-a făcut om, S-a înjosit atât de mult și a pătimit atâtea? Nu-L auzi spunând pe Cruce: „Iartă-le lor, că nu știu ce fac!” ? (Luca 23,34) Nu-l auzi pe Pavel spunând: „Cel Care S-a suit și șade în dreapta lui Dumnezeu și Se roagă pentru noi”? (Rom. 8, 34)

Hristos caută să ne convingă să-i iubim și să ne rugăm pentru dușmanii noștri, nu numai dându-ne ca pildă pe Dumnezeu, ci dându-ne ca pildă chiar pe păcătoși. Că spune:

„Dacă iubiți pe cei ce vă iubesc pe voi, ce plată veți avea? Nu și vameșii fac același lucru?” (Matei 5,46)

Aceasta o spune și Pavel: „Încă nu v-ați împotrivit până la sânge luptând cu păcatul” (Evr. 12, 4).

Dacă iubești pe vrăjmași ești alături de Dumnezeu; dacă părăsești această poruncă ești alături de vameși. Ai văzut că nu este atât de mare deosebirea între porunci cât este de mare deosebirea între persoane? Să nu ne gândim, dar, că este grea porunca, ci să ne gândim și la răsplată, să ne gândim cu cine ne asemănă, dacă o îndeplinim și cu cine suntem egali dacă o călcăm

Evanghelia duminicii - Predica de pe munte - (Luca VI, 31-36)

31. Și precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea;

32. Și dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea ? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei.

33. Și dacă faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire puteți avea ? Că și păcătoșii același lucru fac.

34. Și dacă dați împrumut celor de la care nădărduiți să luați înapoi, ce mulțumire puteți avea ? Că și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să primească înapoi întocmai.

35. Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădărduiți nimic în schimb, și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt, că El este bun cu cei nemulțumitori și răi.

36. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.

Din sinaxarul săptămânii

În ziua de 5 octombrie, Biserica Ortodoxă o pomeneste pe *Sfânta Muceniță Haritina*. Aceasta a trăit în vremea împăratului Dioclețian și a comitelui Dometie. Rămasă orfană de părinți, copila a fost luată, ca slujnică în casă, de Claudie, un om bun și milostiv, care a crescut-o ca pe fiica sa și a îngrijit-o ca pe firescul său copil. Se bucura Claudie de viața ei curată și sfântă, pentru că era creștină în ascuns. Iar în camera ei, pe cei care o cercetau îi învăța Legea Domnului, ziua și noaptea, aducând pe mulți necredincioși la credință și fiind tuturor pildă.

Aflând comitele că este creștină, a scris stăpânului ei să o trimită la dânsul, pentru cercetare. Claudie împotrivi-vinduse, ea îi zice: „Nu te mâhni, domnul meu, ci te bucură că mă voi socoti jertfă lui Dumnezeu și pentru păcatele tale și pentru ale mele”. Deci, zicând el: „Pomeneste-mă și pe mine la cerescul Împărat”, o trimise cu ostașii la dregător. Sosind ea înaintea acestuia și pe Hristos mărturisind, i-au ras capul și i-au turnat pe cap jeratic de cărbuni vii, iar cu frigări de fier înroșit în foc, i-au împuns pieptul și coastele. Apoi, i-au legat de gât o piatră grea și au aruncat-o în mare. Dar ieșind vie, s-a arătat iarăși comitelui, care mult a chinuit-o, scoțându-i din rădăcină unghiile de la mâini și de la picioare și dinții, după care Sfânta și-a dat duhul la Dumnezeu.

Sfântul Apostol Toma, unul dintre cei 12 Apostoli ai Mântuitorului Iisus Hristos, este pomenit de Biserica noastră Ortodoxă în ziua de 6 octombrie.

Numele de *Toma*, în aramaică *te'oma*, tradus în greacă *Didymos*, înseamnă *geamăn*. Acesta este numele sub care a fost cunoscut în cercurile creștinilor vorbitori de greacă. În ebraică și în aramaică, *Toma* este doar un epitet. Așa se face că la unii creștini sirieni el este întâlnit sub numele de *Iuda, Iuda Toma* (Iuda Geamănul).

Textele apocrife, în special *Faptele lui Toma*, îl numesc pe *Toma geamăn al Domnului Iisus Hristos*. Biserica mesopotamiană și unii cercetători moderni acceptă ca reală această afirmație. Dacă însă, așa cum am văzut, *Toma* înseamnă *Geamăn*, iar afirmația din textul apocrif al *Faptelor lui Toma* este respinsă, nu putem preciza cu certitudine al cui frate geamăn a fost *Toma* și de ce are acest apelativ sau nume. Există totuși o altă informație care ne vorbește despre o oarecare *Lysia*, sora geamănă a lui *Toma*. În acest caz, numele de *Toma* se explică.

Despre activitatea misionară a Sfântului Apostol *Toma* aflăm cu precădere din textul *Faptele lui Toma*. Acest text începe prin a descrie evenimentele din timpul Sinodului de la Ierusalim și tragerea la sorți care a avut în vedere fixarea teritoriilor misionare unde fiecare apostol urma să predice *Evangelia lui Hristos*. Lui *Toma* i-au căzut sorții să propovăduiască în India. Deși inițial refuză, nemulțumit fiind de sfera misionară care i-a revenit, în cele din urmă se supune și pleacă spre India.

Sosit în această țară, Apostolul *Toma* primește sarcina de a construi un palat pentru regele *Gundaphorus*, dar va cheltui tot aurul și toți banii primiți în acest scop pentru a-i ajuta pe cei năpăstuiți. Întrebat de către rege ce a făcut cu banii și de ce nu începe construirea palatului, după cum făgăduise, *Toma* i-a replicat acestuia că îi construiește un palat nemaivăzut în ceruri. Desigur, necrezând cuvintele lui *Toma*, regele îl întemnițează.

Între timp moare *Gad*, fratele regelui, iar sufletul

acestuia se ridică la ceruri unde vede mărețul palat construit de *Toma*. Revenind pe pământ, îi descrie fratelui său cele văzute în ceruri și încearcă să-l convingă pe acesta să-i cedeze palatul. Crezând în relatările fratelui său, *Gundaphorus* îl eliberează pe *Toma*, care predicându-le Cuvântul Evangheliei, reușește să-i convertească pe cei doi frați.

În cele din urmă, prin nemulțumirea pe care el o stârnește în inima regelui *Masdaeus*, a cărui soție se convertește la credința creștină, *Toma* este întemnițat și apoi ucis, fiind străpuns cu lancea în anul 72. A fost înmormântat la *Calamina* (*Mylapore* sau *Mailapur*), în apropiere de *Madras*. În anul 165 moaștele sale au fost aduse la *Edessa*, de aici fiind transferate la *Chios*, trecând peste *Marea Egee*, și mai apoi la *Ortona*, în *Abruzzi*.

În arta creștină, *Toma* este reprezentat în șirul celor 12 Apostoli ținând sulița sau lancea cu care a fost martirizat, sau un teu de constructor, deoarece Faptele îl prezintă constructor al palatului regelui Indiei. Prin extensie, *Toma* este și ocrotitorul sau patronul arhitecților și, datorită cecității lui spirituale, manifestată în tinerețe ca scepticism sau chiar ca necredință, este invocat de către cei care suferă de orbire în sens propriu. Această așa-numită necredință care îi este atribuită nu trebuie să o înțelegem ca o lipsă absolută de credință și încredere, ci mai degrabă ca neliniște și căutare permanentă a unui temei palpabil, a unei certitudini de netăgăduit care să dea consistență finală credinței sale.

După *Proloagele, vol. I*

Semnificațiile onomastice ale săptămânii

Atanasie, Atanasia – este o creație creștină de la adj. gr. *athanatos*, „nemuritor” și subst. *athanasia*, „nemurire”.

Filip – reproduce gr. *Philippos*, nume personal format de la *phil-* „iubitor” și *-hippos*, „cal”.

Iacob - continuă numele biblic ebraic *Ya'akobh*, cu mai multe variante etimologice. Interpretarea biblică propune semnificația „cel care ține de călcâi”: „Apoi a ieșit fratele său, care ținea cu mâna de călcâi pe *Esau*; și de aceea i-am pus numele *Iacob*” (*Facerea*, 25, 26). Această ipoteză pune la baza numelui subst. *akeb*, „călcâi”. Tot în cartea *Facerii*, numele este apropiat prin etimologie populară de vb. *akab*, „a înșela, a înlocui”. După o altă interpretare, mai plauzibilă, numele este încadrat în seria teoforicelor și ar avea semnificația „(Dumnezeu) a apărât”.

Toma – nume afectiv de origine greacă, format pe baza subst. arameean *toma*, „geamăn”.

Zenaida – nume devoțional de origine antică greacă, continuă numele pers. *Zenais*, derivat de la *Zen*, forma de acuzativ pentru *Zeus*.

După *Dicționarul enciclopedic al numelor de botez*

Urâm păcatul, dar iubim pe cel păcătos

Orice poruncă a lui Hristos îi pare grea celui ce niciodată nu încearcă s-o împlinească. „*Faceți bine celor ce vă urăsc pe voi*” (Matei 5, 44) - a zis Domnul. Oare este cu putință aceasta ? Oare această poruncă nu este împotriva firii omenești ? Aceste întrebări nu și-ar găsi rostul dacă, măcar o dată în viață am încerca să facem un bine cuiva care ne urăște. Dacă am încerca, am vedea că această poruncă a Domnului poate fi îndeplinită și se potrivește firii îmbunătățite a omului.

A-mi iubi dușmanii nu înseamnă că trebuie să cred despre ei că sunt mai buni decât în realitate. Se pare că mi se permite să disprețuiesc și să urăsc unele fapte pe care le fac dușmanii mei. Creștinismul nu ne cere să reducem ura pe care o simțim față de cruzime, viclenie, etc. Dar creștinismul ne cere să urâm în același mod în care urâm lucrurile din noi înșine: cu părere de rău că omul acela a ajuns să facă asemenea fapte și cu speranța că, dacă este posibil, cumva, cândva, undeva, el va fi vindecat și va redeveni om. Biserica, spre exemplu, osândește faptele comuniștilor, nicidecum pe comuniști ca oameni. Biserica condamnă silniciile comuniștilor, uciderea multor arhieriei și preoți, întemnițarea și prigonirea creștinilor, batjocorirea credinței, disprețuirea celor sfinte, vinderea icoanelor, profanarea mormintelor sfinților, pângărirea moaștelor acestora, transformarea bisericilor în teatre, adresarea de hule împotriva lui Dumnezeu și a Fiului Său, înjosirea persoanei umane până la treapta maimuței, orbirea materialistă, care nu îl acceptă pe Dumnezeu, nu vede sufletul, nu ține seama de vreo altă realitate duhovnicească. Aceste aspecte negative, Biserica le-a osândit dintotdeauna, le osândește și le va osândi. Dar nu este adevărat că Biserica urăște oameni, fie aceștia și prigonitorii ei. Pentru că dacă nici Biserica nu respectă porunca Învățătorului său: „*Rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc*” (Matei 5, 44), atunci cine să o mai respecte? Plină de nemăsurată jale pentru ei înșiși ca oameni, și încă oameni botezați, Biserica se roagă pentru ei lui Hristos la fel ca El Însuși: „*Iartă-le lor, Părinte, că nu știu ce fac!*”

De obicei cei ce fac răul nu sunt grăbiți să-l îndrepte. Ne-am pierde răbdarea așteptând

ca rău făcătorii să îndrepte consecințele răului făcut de ei. Ce facem atunci? Ne rămâne nouă îndatorirea de a restabili ordinea acolo unde ceilalți au stricat-o; altfel, urmările răului pot să se extindă pentru că nimeni nu-i opune nici o împotrivire. Se spune că răul înflorește când oamenii buni nu fac nimic. Trebuie, așadar, să ne implicăm spre a răscumpăra răul. Nici măcar să nu încercăm să-i certăm pe cei care l-au făcut. Mai întâi, să-i îndepărtăm consecințele și după aceea să stabilim responsabilitatea lui. A ignora binele este un lucru nedrept. A ierta răul este semnul unui suflet deosebit. Nu-i ajutăm numai pe ceilalți, iertându-le greșelile, ci ne facem un bine nouă înșine. A păstra amintirea tuturor nedreptăților, jignirilor, insultelor pe care cineva ni le-a adus, înseamnă a accepta conștient ca spiritul nostru să se întunece, să fie tulburat de sentimente crâncene printre care cel mai adesea ura. Ajungem să fim propriile noastre victime...

Hristos a zis: „*Voi toți sunteți frați*” (Matei 23, 8). Suntem frați întrucât avem un singur Tată, Care este în ceruri, vom fi și vom rămâne frați atâta timp – și doar atâta timp – cât vom recunoaște un singur Tată al nostru. Oamenilor le este greu din cauza nefrăției lor. Răul există, pentru că nu ne iubim și nu ne respectăm destul unii pe alții. Omul s-a înstrăinat de aproapele său și nu poate să îl numească „frate”. Un progres ar fi reînnoirea frăției dintre oameni, prin recunoașterea unui singur Tată de către toți. Tatăl Ceresc așteaptă asta, El s-ar plânge astăzi ca și odinioară: „*Fii am născut și am crescut, iar ei s-au lepădat de Mine*” (Isaia 1,2). Fericiți cei care nu s-au lepădat. Fericiți sunt ei, fiindcă vor cunoaște unirea în Hristos, care a fost făgăduită apostolilor. Această înrudire mai înaltă este unire asemenea unirii divine din Sfânta Treime – unire nedespărțită și neamestecată. „*Ca să fie una precum suntem și noi*” (Ioan 17, 11). Aceasta este ultima dorință a lui Hristos pe care o spune Tatălui prin Duhul Sfânt. Aceasta este ultima țintă, și dacă merg către această țintă pot oamenii să știe că merg înainte.

Rezultat al iubirii trinitare, făptura umană trebuie așadar să crească în iubire, pentru a se desăvârși deplin în iubirea treimică.

Sfânta Liturghie pe înțelesul tuturor

(urmare din numărul anterior)

6. Care sunt obiectele necesare slujirii Sfintei Liturghii și ce simbolizează ele?

A. **Sfântul Antimis** – o bucată de stofă de calitate fină, de obicei pânză de in, pe care e zugrăvită punerea în mormânt a Domnului nostru Iisus Hristos și care stă mereu pe Sfânta Masă. El poartă semnătura episcopului care conduce eparhia, iar la una din margini, are cusute într-un mic buzunar părțile din Sfintele Moaște.

B. **Veșmintele**

a) pentru preoți:

- *stiharul* – amintește de îmbrăcămintea cea luminată a îngerilor sau de giulgiul Mântuitorului;
- *epitrahilul* – reprezintă jugul lui Hristos și darul de a învăța și de a sfinți al preotului;
- *brâul* – este puterea de a cârmui;
- *mâneculele* – sunt înfășurăturile cu care Mântuitorul a fost legat și îmbălsămat;
- *felonul* – simbolizează puterea harului pe care a primit-o preotul de la Hristos;

b) pentru diaconi:

- *stiharul*;
- *orarul* – înseamnă aripile îngerilor;
- *mâneculele*.

C. **Vase sfințite**

a. *discul* – reprezintă peștera în care s-a născut Iisus;

b. *potirul* – închipuie vasul în care, conform tradiției, Sf. Ioan Evanghelistul ar fi strâns și păstrat o parte din dumnezeiescul Sânge care a curs din rănilor Domnului; după prefacerea darurilor, el simbolizează paharul din care a băut Mântuitorul la Cină;

c. *steluța* – preînchipuie steaua care s-a arătat în Betleem la Naștere;

d. *copia* – reprezintă sulita cu care a fost împuns Mântuitorul în coastă;

e. *lingurița* – simbolizează cleștele pe care l-a văzut prorocul Isaia în vedenie, luând un cărbune și atingându-i buzele ca să-l curețe;

f. *buretele* – este buretele cu care a fost adăpat Mântuitorul pe cruce;

7. Din câte părți este alcătuită Sfânta Liturghie?

Sfânta Liturghie este alcătuită din două părți :

- 1) *Proskomidia*, care se săvârșește în taină;
- 2) *Liturghia propriu-zisă*, care se oficiază în auzul credincioșilor și care, la rândul ei, este alcătuită din *Liturghia catehumenilor* și *Liturghia credincioșilor*. (va urma)

Alexandru

Cronică parohială

Botezați:

- Sâmbătă 27 septembrie a primit taina Sfântului Botez pruncul Eduard-Alexandru al familiei Mihăilescu Cristian și Camelia, având ca naș familiile Florescu Clement și Cristina împreună cu Ene Augustin și Cristina.

Cununați:

- Sâmbătă 27 septembrie au primit Taina Sfintei Cununii tinerii Morărița Eugen și Avram Paula, fiind asistați de nașii Teodor și Maria Florescu

- Sâmbătă 4 octombrie au primit Taina Sfintei Cununii tinerii Bălăceanu Vasile și Topcea Monica-Alina, având ca nași familia Margină Cristian și Cristina.

- Sâmbătă 4 octombrie au primit Taina Sfintei Cununii tinerii Coșniță Ștefan Stelian și Pătrăuceanu Irina, având ca nași familia

Popescu Gheorghe și Elena.

Anunț important

Având în vedere faptul că și în acest an la sărbătoarea Sfintei Cuvioasei Maicii noastre Parascheva, în orașul nostru vor veni foarte mulți pelerini și închinători spre a participa la slujbe și rugăciuni, urmare apelului Sfintei Mitropolii, rugăm pe creștinii noștri care au posibilitatea și doresc să găzduiască persoane din alte localități să ne anunțe, fie la epitrop, fie la oficiul parohial, spre a putea comunica Biroului de Pelerinaje, care are evidența în acest scop și oferă toate asigurările calitatea morală și spirituală a celor ce doresc găzduire.

A găzdui un închinător e o mare faptă de milostenie creștină: “*străin am fost și m-ați primit*” (Matei 25,35), dar e și un fericit prilej de a cunoaște oameni care ne pot zidi sufletește și cu care se pot dezvolta frumoase relații de prietenie peste timp.